

Beartas Ghaelscoil Riabhach ar Ról Foirne agus ar Dhualgais Cúntóirí Riachtanais Speisialta

Réasúnaíocht:

Cumadh an polasaí seo:

- Chun treoirlínte agus ionchais shoiléire a sholáthar don fhoireann agus do thuismitheoirí maidir le ról agus freagrachtaí an CRS laistigh den scoil
- Chun a chinntiú go dtuigeann agus go dtuigeann gach CRS an ról tábhachtach atá acu maidir le cur go dearfach le heispéiris foghlama na bpáistí agus le héifeachtúlacht fhoriomlán na scoile
- Chun dea-chleachtas agus leanúnachas a chinntiú maidir le conas a oibrímid i nGaelscoil Riabhach
- Chun a chinntiú go bhfeictear cultúr cothroime agus comhionannais i bhfeidhm ar fud na scoile
- Chun aghaidh a thabhairt ar shaincheistanna amhail sinsearachtl srl

Aidhmeanna:

Tá sé mar aidhm ag an bpolasaí:

- Chun aitheantas CRSnna mar bhaill luachmhara foirne a éascú i gcomhthéacs na scoile iomláine
- Chun dáileadh éifeachtach CRSnna a chinntiú chun scileanna sóisialta agus féinmheas na bpáistí a bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais (RSO) acu a fheabhsú
- Chun an CRS a chumasú chun tacaíocht éifeachtach a thabhairt don mhúinteoir ranga
- Eispéiris foghlama is fearr a sholáthar do gach leanbh trí úsáid bhreithiúnach a bhaint as scileanna agus buanna an CRS
- Chun na tascanna agus na dualgais atá le déanamh ag an CRS a shoiléiriú
- Chun cuntasacht agus coimeád taifead éifeachtach a chinntiú
- Treoirlínte agus ionchais shoiléire a sholáthar do bhaill foirne agus do thuismitheoirí maidir le ról an Chúntóra Riachtanais Speisialta (CRS).

Ról na Foirne:

Tá an Príomhoide freagrach as:

- Tascanna sonracha don ról agus tascanna sonracha don leanbh a shannadh don CRS i gcomhar leis an múinteoir ranga.
- Comhordú a dhéanamh ar chomhtháthú agus próifíl ról an CRS a cheapadh.
- Monatóireacht a dhéanamh ar tacaíocht an CRS do riachtanais na leanaí ainmnithe.
- Oiliúint inseirbhíse a chur chun cinn. Féadfaidh an Bord Bainistíochta an fhorbairt ghairmiúil seo a mhaoiniú nó a pháirtmhaoiniú.
- Bainistiú a dhéanamh ar réimsí coimhlinte a d'fhéadfadh teacht chun cinn.

- *Dualgais a bhaineann le heagar an Rang Speisialta – Bus, Clárú, Oiliúint srl*

(D'fhéadfaí dualgais an PO a thairmligeán mar fhreagairt don PO Tánaisteach nó Príomhoide Cúnta)

Múinteoirí Tacaíochta/ Múinteoir Rang Speisialta NSU

- Freagracht a ghlacadh as Comhad Tacaíochta Scoile a bhainistiú i gcomhairle leis na páirtithe ábhartha go léir, lena n-áirítear na tuismitheoirí, an CRS (más infheidhme), an múinteoir ranga agus an príomhoide de réir nósanna imeachta na scoile. Baineann an freagracht seo le daltaí atá ar amchlár an mhúinteora tacaíochta/ daltaí atá cláraithe sa Rang Speisialta NSU
- Tacaíocht agus comhairle ginearálta a thabhairt don fhoireann i réimse an oideachais speisialta.

Múinteoirí Ranga

- Comhad tacaíochta/ pleananna cúram a bhainistiú i gcomhair páistí ina rang nach bhfuil ar amchlár mhúinteoir tacaíochta
- Dul i gcomhairle le comhaid tacaíochta na ndaltaí uilig atá ina rang mar chuid den phleanáil agus idirdhealú/ difreálú cuí a dhéanamh
- Comhphleanáil a dhéanamh le múinteoirí tacaíochta/ múinteoir ranga speisialta
- Cinntigh go bhfuil tacaíocht Cúntóra Speisialta (CSP) ar fáil dóibh siúd a bhfuil gá acu léi i gcás ranga agus sainathin na tascanna cuí atá le cur i gcrích ag na CSPanna.
- Socrú suíochán oiriúnach a sholáthar don CRS agus don leanbh sa suíomh príomhshrutha.
- Comhoibriú leis an CRS maidir le pleanáil agus sceidealú
- Liosta de thascanna ranga a cheapadh atá le déanamh ag an CRS nuair a bhíonn am ar fáil, m.sh. cruinnithe foirne, 10 nóiméad roimh/i ndiaidh na scoile, srl.
- Is í freagracht an mhúinteora a chinntiú go bhfuil an Cúntóir Riachtanais Speisialta soiléir faoi na háiteanna ina bhfuil cabhair ag teastáil. Tá sé riachtanach pleanáil le chéile a dhéanamh.
- Is í freagracht an mhúinteora freisin ról an Chúntóra Speisialta Speisialta a dhearbhu agus a luacháil trí mheas a thaispeáint ar an ról sonrach atá acu.

Cúntóirí Riachtanais Speisialta

Leagann an mhír seo thíos amach dualgais an Chúntóra Riachtanas Speisialta (CRS maidir le tacú le daltaí a bhfuil riachtanais chúraim bhreise acu i seomraí ranga príomhshrutha agus i Ranganna Speisialta Uathachais araon. Oibríonn an CRS faoi threoir an mhúinteora ranga agus cheannaireacht na scoile chun cuimsiú, neamhspleáchas, agus folláine a éascú.

Réasúnaíocht agus Prionsabail:

- Measfar gur cuid thábhachtach den fhoireann scoile iad CRSanna. Feidhmeoidh CRSanna ar an mbealach is fearr a thacaíonn le riachtanais cúraim na leanaí atá cláraithe sa scoil. Cé go gcuireann obair an CRS le foghlaim daltaí níl freagrachtaí teagaisc orthu.
- Ní leithdháiltear CRSanna do dhaltaí aonair ach do scoileanna, mar acmhainn scoilbhunaithe, ar an mbealach céanna a leithdháiltear múinteoirí do scoileanna.
- Tá an scéim Cúntóirí Riachtanas Speisialta (CRS) deartha chun:
 - Dínit, meas agus neamhspleáchas gach dalta a chur chun cinn
 - Cúnamh breise ó dhaoine fásta a sholáthar do leanaí a bhfuil riachtanais oideachais speisialta acu agus a bhfuil riachtanais chúraim bhreise agus shuntasacha acu freisin
 - Freastal na ndaltaí sin ar scoil a éascú agus tacú le cuimsiú agus rannpháirtíocht i saol na scoile
 - Scileanna maireachtála neamhspleácha a fhorbairt
- Oibríonn an CRS i gcónaí faoi threoir an mhúinteora ranga nó an Phríomhoide bunaithe ar phlean cúraim na ndaltaí.
- Soláthraíonn an CRS tacaíocht chun cabhrú leis an dalta rochtain a fháil ar an gcuraclam.
- Ba chóir go mbeadh an CRS eolach ar gach polasaí ábhartha scoile, go háirithe Cód Iompair na scoile, beartais um Chosaint Leanaí, Frith-Bhulaíocht agus Cúntóirí Riachtanas Speisialta.
- Tá conradh ag an CRS lánaimseartha 32 uair an chloig sa tseachtain a oibriú agus táthar ag súil go n-oibreoidh an CRS páirtaimseartha an líon uaireanta atá leagtha amach ag an NCSE. Ina theannta sin, ní mór suas le 12 lá breise (72 uair an chloig) in aghaidh na bliana lasmuigh den ghnáthbhliain scoile a oibriú. Tá na laethanta seo faoi rogha an Bhoird Bhainistíochta i gcomhairle leis an bPríomhoide agus leis na CRSanna.
- Bíonn sos 15 nóiméad ag na CRSanna ar maidin agus sos 20 nóiméad sa tráthnóna.
- Uaireanta Pháirc an Chrócaigh - Iarrtar ar CRSanna uaireanta Pháirc an Chrócaigh a chomhlánú i mbliain scoile i gcomhairle leis an bPríomhoide/API. Is féidir an cruinniú míosúil CRS agus uair oiliúna agus pleanála/ mí a chomhaireamh mar dhá uair Pháirc an Chrócaigh agus ní mór freastal orthu. Is féidir an chuid eile a úsáid de rogha an CRS. Níl turais/turais scoile san áireamh CRS huaireanta seo.
- Mar chuid den chonradh CRS, ceanglaítear ar na CRSanna de nóiméad a chaitheamh gach maidin agus tar éis na scoile ag maoirseacht ar dhaltaí a bhfuil rochtain CRS acu (8.20-8.30; b 1.10-1.20; 2.10-2.20). Is féidir an chuid eile den lá CRS (6.4 uair an chloig) a chaitheamh ag ullmhú, ag glanadh agus ag eagrú an tseomra ranga. Oibríonn na CRSanna suas le 12 lá lasmuigh de fhéilire na scoile de réir rogha an Bhoird Bainistíochta agus an Phríomhoide. Tá sé seo ar bhonn pro rata do Chúntóirí Riachtanais Speisialta (CRSanna) páirtaimseartha.

- Tá log le coinneáil d'uaireanta Pháirc an Chrócaigh agus le tabhairt don Phríomhoide ag deireadh Téarma 3 (lena n-áirítear teastais láithreachta).
- Rúndacht: Ní mór gach eolas a bhaineann leis an ról a láimhseáil i mbealach gairmiúil agus gan eolas a sceideadh. Moltar gan dalta atá faoi chúram CRS a phlé ach le baill foirne atá ag obair leo.

I nGaelscoil Riabhach leagtar amach dualgais an CRS CRS rannóga seo a leanas: Aistriú, Dlúthchúram, Cumarsáid, Rialáil agus Sábháilteacht, Ullmhúchán, Cumarsáid, Tacaíocht Sóisialta agus Tacaíochtaí Eile

1. Aistrithe:

Tacaíonn CRSanna le daltaí le linn aistrithe i rith an lae scoile agus idir shuíomhanna

- Cúnamh a thabhairt do dhaltaí ag bogadh idir gníomhaíochtaí, seomraí ranga, clós, agus suíomhanna speisialaithe
- Daltaí a ullmhú roimh ré ag baint úsáide as tacaí amhairc ([m.sh.](#) ar dtús...ansin), sceidil, nó scéalta sóisialta
- Dearbhú agus struchtúr a sholáthar le linn aistrithe
- A bheith leis an dalta nuair is gá chun sábháilteacht a chinntiú
- Tacaigh le haistrithe idir blianta scoile nó suíomhanna nuair is gá
- Feitheoireacht a dhéanamh ar daltaí ag teacht ó bhusanna ar maidin

2. Dlúthchúram

Féadfaidh Cúntóirí Riachtanais Speisialta cabhrú le riachtanais chúraim phearsanta i gcomhréir le polasaí na scoile agus nósanna imeachta um chosaint leanaí.

- Tacaigh le húsáid an leithris, clúidíní/éadaí a athrú, beathú leanaí, agus sláinteachas pearsanta nuair is gá
- Pleananna cúraim aonair agus measúnuithe riosca a leanúint
- Dínit agus príobháideacht an dalta a choinneáil i gcónaí
- Trealamh cosanta agus cleachtais sláinteachais chuí a úsáid
- Aon imní a bhaineann le cúram a thaifeadadh agus a thuairisciú
- Féadfar cruinniú cúraim fhisiciúil a reáchtáil mar chuid d'fhorbairt an Phlean Pearsanta Daltaí chun aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna cúraim
- Féach Beartas cosaint Leanaí mar a bhaineann leis an ról seo
- Beartas Dáileadh Leighis na Scoile a leanúint agus a chinntiú go bhfuil leigheas á stóráil go sábháilte

3. Cumarsáid:

Tá ról lárnach ag Cúntóirí Riachtanais Speisialta maidir le cumarsáid daltaí a thacú, go háirithe do dhaltaí a bhfuil riachtanais bhreise acu.

- Is í an Ghaeilge teanga cumarsáide na scoile I ngach suíomh **
- Córais chumarsáide chuí a úsáid (e.g., tacaíochtaí amhairc, AAC, Lámh)
- Treisigh treoracha an mhúinteora agus soiléirigh tascanna
- Spreag cumarsáid léiritheach agus ghlaclach
- Tacú le daltaí chun gnáthaimh agus ionchais a thuiscint
- Teanga agus cumarsáid shóisialta chuí a mhúnlú

4. Rialáil agus Sábháilteacht (Tacaíocht Mhothúcháinach & Chéadfach)**

Cabhraíonn CRSanna le daltaí chun riachtanais mhothúcháin agus chéadfacha a bhainistiú.

- Comharthaí mírialála a aithint agus freagairt go réamhghníomhach- samplaí
- Punnán nó fillteáin a choinneáil i gcomhpháirt leis an múinteoir ranga/ tacaíochta ina bhfuil saineolas rialála pearsanta, m.sh post-its, rudaí a thaitníonn leis/léi, ma tharlaíonn X déan Y, roghanna atá úsáideach, nótaí dialainne srl
- Tuiscint go bhfuil cumarsáid i gceist le gach sort iompar
- Tacú le cur i bhfeidhm aistí bia céadfacha nó straitéisí rialála
- Tacaíocht socair, struchtúrtha a sholáthar le linn tréimhsí anacair
- Cabhrú le daltaí rochtain a fháil ar spásanna sábháilte nó ar ghníomhaíochtaí suaimhneacha
- Daltaí a ritheann/ éalaíonn: Déantar iarracht gan rith i ndiaidh daltaí a fhágann suíomh clóis nó ranga. Cinntítear go bhfuil siad laistigh de spás sábháilte na scoile agus tugtar spás dóibh más gá.
- Seachain nach ndéantar aon rud a bhaineann neamhspleachas/ suaimhneachas leanbhach
- Lean pleananna tacaíochta iompair de réir mar a threoraíonn an múinteoir: Plean Iompair Aonair/Plean Riachtanais Cúraim a leanúint
- Déan iarracht a laghad teagmhála fisiciúil agus is féidir a bheith agat, más gá aird an linbh, cuir lámh go héadrom ar ghualainn an linbh. Muna n-iarrann an delta teagmháil fisiciúil moltar é a sheachaint. Cabhraíonn sé uaireanta é a ofráil.
- Cabhraigh nuair is gá le hathrú éadaí le haghaidh Corpoideachais etc. agus neamhspleachas á spreagadh.
- Ba chóir gníomhartha geanúla ó leanbh i leith Cúntóirí Riachtanais Speisialta (CRS) a láimhseáil go híogair ach go cuí freisin.

- Chun roinnt gníomhaíochtaí a dhéanamh, d'fhéadfadh go mbeadh ar CRS corp an linbh a threorú. Ba chóir é seo a dhéanamh trí theagmháil réidh a dhéanamh leis an ngualainn, leis an droim, leis na hairm, leis na lámha nó leis an gcos íochtarach.
- D'fhéadfadh sé tarlúint go mbeadh CRS i bhfeighil/ fágtha ina aonar le dalta aonair nó le grúpa beag. Ní mór go mbeadh múinteoir thart agus ar an eolas faoi.

5. Ullmhúchán don Seomra Ranga**

Cuireann CRSanna le heagrú agus ullmhacht na timpeallachta foghlama.

- Ábhair agus acmhainní a ullmhú de réir threoracha an mhúinteora
- Sceidil amhairc, stáisiúin oibre agus tacaíochtaí a shocrú – ag gach seisiún
- Cúnamh a thabhairt le heagrú trealaimh agus limistéar foghlama
- Tacú le gnáthaimh ghlantacháin agus ord an tseomra ranga a choinneáil
- Cúnamh a thabhairt le hábhair a oiriúnú chun freastal ar riachtanais aonair na ndaltaí
- a chóir don CRS cabhrú le forbairt an Phlean Pearsanta Dalta, agus béim ar leith ar riachtanais chúraim.

6. Cumarsáid agus Tuairisciú**

Tá cumarsáid shoiléir riachtanach le haghaidh tacaíochta éifeachtaí.

- Seachain ró-chaint agus 'trácht leanúnach' a sholáthar ar a bhfuil le déanamh ina dhiaidh sin – ligean sé seo don leanbh díriú agus smaoineamh go neamhspleách
- Mínigh conas tascanna a dhéanamh ach seachain an réiteach ar thasc nó ar fhadhb a thabhairt. Ina áit sin, spreag an leanbh chun teacht ar an bhfreagra trí cheistiú agus trí spreagadh a thabhairt.*
- Breathnóireachtaí ábhartha a roinnt leis an múinteoir ranga
- Taifid a choinneáil nuair is gá (e.g., logaí iompraíochta, taifid chúraim, zóin rialaithe)
- Páirt a ghlacadh i gcruinnithe nuair is iomchuí
- Cumarsáid a dhéanamh go gairmiúil le baill foirne agus le tuismitheoirí nuair a threoraítear
- Imní a thuairisciú go pras de réir nósanna imeachta na scoile
- Ábhar a thagann chucu nach mbaineann lena ról a chur ar aghaidh chuig an múinteoir ranga
- Ba chóir tuismitheoirí a bhfuil ceistanna, iarratais nó imní acu maidir le polasaí nó cleachtas na scoile a atreorú go díreach chuig an múinteoir ranga nó chuig an bPríomhoide. Baineann sé seo le cumarsáid dhíreach duine le duine nó cumarsáid indíreach teileafóin. Ba chóir do

thuismitheoirí teagmháil a dhéanamh le múinteoirí le haghaidh eolais faoi dhul chun cinn an linbh.

- Ní cuí do thuismitheoirí uimhir theileafóin phríobháideach ball foirne a bheith acu ná teagmháil a dhéanamh leis an gCRS

7. Tacaíocht Shóisialta**

Éascaíonn CRSna idirghníomhaíocht shóisialta agus cuimsiú.

- Idirghníomhaíocht piaraí agus rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí grúpa a spreagadh
- Tacú le daltaí le linn am súgartha agus i gcásanna sóisialta
- Iompraíochtaí sóisialta cuí a mhúnlú
- Cúnamh a thabhairt do dhaltaí leideanna agus teorainneacha sóisialta a thuiscint
- Neamhspleáchas a chur chun cinn i rannpháirtíocht shóisialta
- ag oibriú le grúpaí in ionad aonair nuair a bhíonn an deis sin ann. Ní mór plé le múinteoir agus cead tsuimitheora a chinntiú tríd an múinteoir má tá grúpa á dtógáil go rialta
- Beidh an fócas ar “Mód cumasúcháin” agus an “Mód Velcro” a sheachaint. (Ciallaíonn “Mód cumasúcháin” cabhrú leis an leanbh a bheith chomh neamhspleách agus is féidir trí bhogadh ar shiúl ón leanbh ó am go ham. Ciallaíonn “Mód Velcro” a bheith i gcónaí in aice leis an leanbh a bhfuil tacaíocht ag teastáil uaidh.)

8. Dualgais Bhreise**

- Maoirseacht a dhéanamh ar dhaltaí le linn sosanna, turais scoile, agus gníomhaíochtaí de réir mar is gá
- Cúnamh a thabhairt le pleananna oideachais nó cúraim aonair a chur i bhfeidhm
- Tacú le nósanna imeachta sláinte agus sábháilteachta
- Páirt a ghlacadh in oiliúint agus forbairt ghairmiúil ábhartha
- Dualgais eile a chomhlíonadh de réir mar a shanntar iad ag an bPríomhoide nó ag an múinteoir ranga

Athbhreithniú**

Déanfar athbhreithniú rialta ar an mbeartas seo i gcomhréir le treoirlínte na Roinne Oideachais agus riachtanais na scoile.

****Ceadaithe ag:**** _____

****Dáta:**** _____

****Dáta Athbhreithnithe:**** _____